

Warszawa, 21 marca 2022 r.

WOJEWODA MAZOWIECKI

WK-I.431.1.41.2021

Pan
Sławomir Sumka
Wójt Gminy Stare Babice

Urząd Gminy Stare Babice
ul. Rynek 32
05-082 Stare Babice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy Katarzyna Możdżyńska – starszy inspektor wojewódzki oraz Monika Krajewska – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadziły w dniach od 13 do 24 września 2021 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Stare Babice, z siedzibą przy ul. Rynek 32.

Kontrolą objęto stan realizacji zadań z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 7 września 2021 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 3 grudnia 2021 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 7 aktów urodzenia, 202 aktów małżeństwa, 421 aktów zgonu, 44 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 1 czynności rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostało tam zarejestrowane, 12 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego i 8 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego. Ponadto wydano 5025 odpisów aktów stanu cywilnego, 4 zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 16 zaświadczeń o stanie cywilnym, a także 8 decyzji o zmianie imienia i nazwiska.

W kontrolowanym okresie nie wydawano decyzji o odmowie dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego ani decyzji w sprawie umorzenia postępowania, jak również zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby ani o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego, a także nie dokonywano czynności odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego.

Badaniu poddano: 7³ aktów urodzenia, 6 aktów małżeństwa, w tym 3⁴ akty sporządzone po zawarciu małżeństwa przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego (dalej Kierownik USC) i 3⁵ akty sporządzone po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁶, 5⁷ aktów zgonu, a także: 2⁸ czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 1⁹ czynność rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostało tam zarejestrowane, 2¹⁰ czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 2¹¹ czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 4¹² zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można

³ Dotyczy akt oznaczonych jako: 1432072/00/AU/2021/470486, 1432072/00/AU/2021/833768, 1432072/00/AU/2021/902954, 1432072/00/AU/2021/504416, 1432072/00/AU/2021/465974, 1432072/00/AU/2021/845991, 1432072/00/AU/2021/513526.

⁴ Dotyczy aktów oznaczonych jako: 1432072/00/AM/2021/710463, 1432072/00/AM/2021/324483, 1432072/00/AM/2021/254862.

⁵ Dotyczy aktów oznaczonych jako: 1432072/00/AM/2021/272074, 1432072/00/AM/2021/872596, 1432072/00/AM/2021/424097.

⁶ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359).

⁷ Dotyczy aktów oznaczonych jako: 1432072/00/AZ/2021/937071, 1432072/00/AZ/2021/683989, 1432072/00/AZ/2021/307964, 1432072/00/AZ/2021/870844, 1432072/00/AZ/2021/228119.

⁸ Dotyczy aktów oznaczonych jako: 1432072/00/AU/2021/335312, 1432072/00/AM/2021/887982.

⁹ Dotyczy aktu oznaczonego jako 1432072/00/AU/2021/793934.

¹⁰ Dotyczy aktów oznaczonych jako: 1432072/00/AM/1960/442752, 1432072/00/AM/2021/751426.

¹¹ Dotyczy aktów oznaczonych jako: 1432072/00/AU/1995/204286, 1432072/00/AM/2019/168399.

¹² Dotyczy spraw oznaczonych jako: USCEL.5360.1.2021, USCEL.5360.2.2021, USCEL.5360.1.2020, USCEL.5360.2.2020.

zawrzeć małżeństwo, 4¹³ zaświadczenia o stanie cywilnym oraz 2¹⁴ decyzje wydane na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska¹⁵.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonywał w poddanych kontroli sprawach Kierownik USC lub jego zastępca, zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 i 2 oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego¹⁶ (dalej: p.a.s.c.), uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

Wszystkie poddane badaniu akty sporządzono z zachowaniem terminów określonych w art. 52 ust. 1, art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 p.a.s.c. Poddane badaniu akty urodzenia zawierały wymagane dane, określone w art. 60 p.a.s.c. oraz w przypadku jednego aktu urodzenia¹⁷ adnotację zgodną z art. 52 ust. 2 ww. ustawy, natomiast poddane kontroli akty małżeństwa oraz akty zgonu zawierały elementy określone odpowiednio w art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 p.a.s.c.

Akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegające na sprostowaniu, uzupełnieniu, rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostało tam zarejestrowane oraz transkrypcji – dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3, art. 99 ust. 1, oraz art. 104 ust. 1 p.a.s.c.

Kierownik USC prawidłowo wykonał obowiązek wynikający z art. 32 Konwencji Konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą¹⁸, zawiadamiając Konsulat Generalny Ukrainy w Polsce o zgonie obywatela Ukrainy i przesyłając odpis zupełny aktu zgonu¹⁹.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów urodzenia oraz aktów małżeństwa i zgonu prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym, a także zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach

¹³ Dotyczy spraw oznaczonych jako: USCEL.5364.8.2021, USCEL.5364.4.2021, USCEL.5364.8.2020, USCEL.5364.4.2020.

¹⁴ Dotyczy decyzji oznaczonych jako: USC.5355.1.1.2020, USC.5355.1.4.2021.

¹⁵ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

¹⁶ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 709, ze zm.).

¹⁷ Dotyczy aktu urodzenia martwego dziecka oznaczonego 1432072/00/AU/2021/504416.

¹⁸ Konwencja Konsularna między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą, sporządzona w Warszawie dnia 8 września 1991 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 60, poz. 248).

¹⁹ Dotyczy aktu zgonu oznaczonego jako 1432072/00/AZ/2021/307964.

zbiorowych do ww. aktów urodzenia znajdowały się protokoły zgłoszenia urodzenia, karty urodzenia oraz karta martwego urodzenia, w aktach zbiorowych do aktów zgonu znajdują się karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu, zaś w aktach zbiorowych do aktów małżeństwa – zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenie wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokół przyjęcia przez Kierownika USC oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 99 oraz art. 104 p.a.s.c., Kierownik USC zamieścił adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 23 oraz art. 105 ust. 1 p.a.s.c.

Poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany nazwiska wydane zostały zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową organu określoną w art. 12 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, na podstawie wniosków zawierających wszystkie elementy wskazane w art. 11 ust. 1 ww. ustawy oraz z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego²⁰. Poddane badaniu decyzje zawierały wszystkie wymagane elementy.

Nie stwierdzono przechowywania w archiwum urzędu stanu cywilnego ksiąg stanu cywilnego i akt zbiorowych z naruszeniem zasad ich przekazywania do właściwego archiwum państwowego, określonych w art. 128 ust. 1 oraz art. 129 ust. 3 p.a.s.c.

Ustalono, że wysokość pobranej opłaty skarbowej za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach sprostowania, uzupełnienia, transkrypcji i rejestracji zdarzenia, które miało miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz za wydanie decyzji o zmianie nazwiska, a także zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo – była zgodna z określoną w części I ust. 1 i 7 oraz w części II ust. 1 pkt 1, 6, 7 i 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej²¹.

Osoby zatrudnione na stanowisku Kierownika USC i zastępcy Kierownika USC spełniają wymogi do zajmowania tego rodzaju stanowisk w zakresie wykształcenia i zatrudnienia, określone w art. 8 ust. 1 ustawy p.a.s.c.

²⁰ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.), dalej k.p.a.

²¹ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1923, ze zm.).

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niepowiadomienie przez Kierownika USC drugiego małżonka o złożeniu przez jednego z małżonków wniosku o sprostowanie aktu małżeństwa²². Zaniechaniem tym naruszono zapisy art. 35 ust. 5 p.a.s.c., zgodnie z którym *„Jeżeli sprostowania aktu małżeństwa dokonuje się na wniosek jednego z małżonków, kierownik urzędu stanu cywilnego powiadamia o złożeniu wniosku drugiego małżonka”*.
2. Niepowiadomienie przez Kierownika USC drugiego małżonka o złożeniu przez jednego z małżonków wniosku o uzupełnienie aktu małżeństwa²³, którego akt dotyczy, czym naruszono zapisy art. 37 ust. 5 p.a.s.c. *„Jeżeli uzupełnienia aktu małżeństwa dokonuje się na wniosek jednego z małżonków, kierownik urzędu stanu cywilnego powiadamia o złożeniu wniosku drugiego małżonka”*. Na podstawie przedłożonych dokumentów ustalono, iż wniosek został wypełniony przez dwóch małżonków, jednakże podpisany został jedynie przez jednego z nich.
3. W przypadku 1²⁴ aktu zgonu w protokole zgłoszenia zgonu oraz w sporządzonym na jego podstawie akcie zgonu w danych zgłaszającego zgon wpisana została inna osoba niż ta, która zgon faktycznie zgłosiła i złożyła podpis na protokole zgłoszenia zgonu. Powyższym działaniem naruszono art. 94 ust. 1 p.a.s.c., który stanowi, że *„Zgłoszenie zgonu dokumentuje się w formie protokołu, który podpisują zgłaszający zgon i kierownik urzędu stanu cywilnego”*.
4. Nieprzesłanie przez Kierownika USC 1²⁵ decyzji o zmianie nazwiska, do Kierownika USC, który sporządził akt urodzenia. Zaniechaniem takim naruszono art. 13 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, zgodnie z którym, *„Kierownik urzędu stanu cywilnego albo jego zastępca, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, przesyła ją, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia (...)”*. W/w decyzję o zmianie nazwiska z dnia 11.02.2021 r. przesłano do Kierownika USC, który sporządził akt urodzenia dopiero w czasie trwania czynności kontrolnych tj. 13.09.2021 r. natomiast decyzja ta podlegała natychmiastowej wykonalności. Wskazać należy, że rygor natychmiastowej wykonalności wynikający wprost z art. 12 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska oznacza wykonanie decyzji polegającej na dołączeniu wzmianki dodatkowej do aktu stanu cywilnego wnioskodawcy i aktualizacji rejestrów państwowych w celu zapewnienia ich zgodności ze stanem rzeczywistym,

²² Dotyczy aktu małżeństwa oznaczonego jako 1432072/00/AM/2021/751426.

²³ Dotyczy aktu małżeństwa oznaczonego jako 1432072/00/AM/2019/168399.

²⁴ Dotyczy aktu zgonu oznaczonego jako 1432072/00/AZ/2021/307964.

²⁵ Dotyczy sprawy oznaczonej jako USC.5355.1.2020.

a jednocześnie strona której dotyczy decyzja jest uprawniona, a zarazem zobowiązana posługiwać się nowym nazwiskiem.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono:

- a) brak daty wpływu ¹²⁶ karty urodzenia oraz ²²⁷ wniosków o wydanie zaświadczeń o stanie cywilnym, a także ¹²⁸ wniosku o zmianę nazwiska, czym naruszono § 42 ust. 2 instrukcji kancelaryjnej²⁹, zgodnie z którym *„Po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma (...)”*,
- b) brak dowodu doręczenia lub nieprawidłowe udokumentowanie doręczenia odpisów zupełnych aktów stanu cywilnego sporządzonych w następstwie:
- sprostowania aktu stanu cywilnego – w przypadku ¹³⁰ aktu małżeństwa nie wskazano daty i podpisu osoby, która otrzymała odpis,
 - uzupełnienia aktu stanu cywilnego – w ¹³¹ przypadku aktu małżeństwa brak jakiegokolwiek potwierdzenia przez wnioskodawcę, że otrzymał odpis,
 - transkrypcji aktu stanu cywilnego – w ¹³² przypadku aktu urodzenia brak daty oraz określenia rodzaju odebranego dokumentu.
- Powyższymi działaniami naruszono postanowienia art. 46 § 1 k.p.a., zgodnie z którym *„Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia”*.
- c) brak dowodu zapłaty opłaty, o której mowa w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zapłaty opłaty skarbowej za udzielone pełnomocnictwo dołączone do akt sprawy dotyczącej ¹³³ aktu zgonu obywatela Ukrainy,
- d) uiszczenie w ¹³⁴ sprawie dotyczącej transkrypcji aktu urodzenia opłaty skarbowej dopiero po dacie złożenia wniosku czym naruszono art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o opłacie skarbowej, zgodnie

²⁶ Dotyczy aktu oznaczonego jako 1432072/00/AU/2020/465974.

²⁷ Dotyczy spraw oznaczonych USCEL.5364.8.2021 oraz USCEL.5364.8.2020.

²⁸ Dotyczy sprawy oznaczonej USC.5355.1.2020. Pieczęć z datą wpływu wniosku została przystawiona w czasie trwania czynności kontrolnych.

²⁹ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67, ze sprost.).

³⁰ Dotyczy aktu oznaczonego jako 1432072/00/AM/1960/442752.

³¹ Dotyczy aktu oznaczonego jako 1432072/00/AM/2019/168399.

³² Dotyczy aktu oznaczonego jako 1432072/00/AU/2021/887982.

³³ Dotyczy aktu oznaczonego jako: 1432072/00/AZ/2021/307964.

³⁴ Dotyczy aktu oznaczonego jako: 1432072/00/AU/2020/335312.

- z którym „*Obowiązek zapłaty opłaty skarbowej powstaje: od dokonania czynności urzędowej - z chwilą dokonania zgłoszenia lub złożenia wniosku o dokonanie czynności urzędowej*”,
- e) uiszczenie w 1³⁵ sprawie dotyczącej wydania zaświadczenia o stanie cywilnym opłaty skarbowej w zaniżonej wysokości, tzn. 33 zł zamiast 38 zł, czym naruszono zapis w części II ust. 1 pkt 2 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej,
- f) brak dowodu doręczenia pisma do Placówki Konsularnej w Szanghaju z dnia 26.04.2021 r., dotyczącego rejestracji urodzenia³⁶ zgodnie z art. 99 p.a.s.c. oraz pisma do Ambasady Ukrainy w sprawie nr USC.5351.1.105.2021, dotyczącego realizacji obowiązku doręczenia odpisu aktu zgonu. Zaniechaniem takim naruszono wymóg określony w art. 39 k.p.a., w związku z art. 46 § 1 k.p.a., zgodnie z którym „(...) organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem (...)” oraz „Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.” Ponadto w piśmie skierowanym do Ambasady Ukrainy brak jest miejscowości oraz daty jego sporządzenia,
- g) nieudokumentowanie doręczenia 1³⁷ zaświadczenia o stanie cywilnym oraz 2³⁸ zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, czym naruszono zasadę doręczania przez organ administracji publicznej pism za pokwitowaniem. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w dniu 22.06.2021 r. Kierownik USC własnoręcznie dokonał adnotacji o wydaniu zaświadczeń, ponieważ zaświadczenia zostały wydane bez potwierdzenia otrzymania,
- h) przyjęcie 1³⁹ wniosku w sprawie dotyczącej sprostowania aktu małżeństwa z nieprawidłową podstawą prawną. Ponadto na wniosku dokonano skreślenia bez podania daty i czytelnego podpisu osoby dokonującej tych czynności. Wskazać należy, że nanoszenie zmian w treści wniosku powinno być dokonane w sposób czytelny, poprzez skreślenie niepoprawnej treści, tak aby pierwotny zapis pozostał czytelny. Obok korekty należy wpisać treść poprawną wraz z podpisem lub parafą osoby dokonującej korekty. W toku czynności kontrolnych ustalono,

³⁵ Dotyczy zaświadczenia oznaczonego jako: USCEL.5364.8.2020.

³⁶ Dotyczy aktu oznaczonego jako 1432072/00/AU/2021/793934. Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez Kierownika USC w dniu 24.09.2021 r. „Urząd Stanu Cywilnego do dnia dzisiejszego nie otrzymał z poczty zwrotnego potwierdzenia odbioru nadanej przesyłki numer 27782/21. W dniu 22.09.2021 roku wysłano prośbę na adres e-mail do konsula w Szanghaju, o potwierdzenie odebrania pisma i dokumentu po rejestracji dziecka”. Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez Kierownika USC w dniu 28.09.2021 r. „Złożona została reklamacja na Poczcie Polską. Poczta po złożeniu pisma poinformowała o czasie oczekiwania na ZPO z Szanghaju do 6 miesięcy. Urząd przekaże kopie niezwłocznie po uzyskaniu ZPO”.

³⁷ Dotyczy zaświadczenia oznaczonego jako USCEL.5364.8.2021.

³⁸ Dotyczy zaświadczeń oznaczonych jako: USCEL.5360.1.2021, USCEL.5360.2.2021.

³⁹ Dotyczy aktu małżeństwa oznaczonego jako 1432072/00/AM/2021/751426.

że wnioskodawca otrzymał omyłkowo niewłaściwy druk do wypełnienia, a skreślenia dokonał Kierownik USC – Magdalena Łagun-Paszek jednakże z treści oraz woli składającego wnioski, że wniosek dotyczy sprostowania, a nie uzupełnienia aktu i takiej czynności dokonał kierownik USC,

- i) dokonanie skreśleń i korekt na 2⁴⁰ wnioskach dotyczących zmiany nazwiska bez podania daty i czytelnego podpisu osoby dokonującej tych czynności. Wskazać należy, że nanoszenie zmian w treści zgłoszeń powinno być dokonane w sposób czytelny, poprzez skreślenie niepoprawnej treści, tak aby pierwotny zapis pozostał czytelny. Obok korekty należy wpisać treść poprawną wraz z podpisem lub parafą osoby dokonującej korekty.

Jednocześnie w toku kontroli stwierdzono, że w okresie od 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r.⁴¹ nie został zatrudniony zastępca Kierownika USC, pomimo że okręg liczył poniżej 50 000 mieszkańców. Powyższym naruszono art. 6 ust. 4 p.a.s.c., zgodnie z którym „w okręgach liczących poniżej 50 000 mieszkańców wójt (...) zatrudnia zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego”. Z treści powyższego przepisu wynika konieczność zatrudnienia zastępcy Kierownika USC oraz opcjonalna możliwość stworzenia stanowiska Kierownika USC.

Ponadto w czasie trwania czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia zgodności danych znajdujących się w rejestrze PESEL z danymi z wybranych aktów zgonów z lat 1991-2014⁴². Badaniu poddano 194 akty zgonu⁴³.

⁴⁰ Dotyczy spraw oznaczonych jako USC.5355.1.2020 i USC.5355.1.4.2021.

⁴¹ Zastępca Kierownika USC zatrudniony został od 1 czerwca 2020 r.

⁴² Kontrola obejmowała stan realizacji zaleceń wskazanych w piśmie znak WSO-I.6234.16.2020 z dnia 6 marca 2020 r. dotyczących wyłącznie aktów zgonu.

⁴³ Dotyczy aktów zgonu osób o nr PESEL/nr aktu zgonu

W wyniku kontroli stwierdzono niezgodności pomiędzy rejestrem PESEL, a zapisami w wybranych aktach zgonu, a mianowicie:

- w dacie zgonu⁴⁴;
- w nazwisku rodowym matki⁴⁵;
- w nazwisku rodowym osoby zmarłej⁴⁶;
- w płci⁴⁷;
- w dacie urodzenia⁴⁸;
- w nazwie miejsca urodzenia⁴⁹;
- w drugim imieniu⁵⁰;
- w imieniu matki⁵¹;
- między numerem PESEL (pierwsze sześć cyfr), a datą urodzenia⁵².

44 Dotyczy aktów zgonu osób o nr PESEL: [REDACTED] – w czasie trwania czynności kontrolnych niezgodność została poprawiona.

45 Dotyczy aktów zgonu osób o nr PESEL: [REDACTED] – w czasie trwania czynności kontrolnych niezgodność została poprawiona, [REDACTED]

46 Dotyczy aktów zgonu osób o nr PESEL: [REDACTED]

47 Dotyczy aktu zgonu osoby o nr PESEL [REDACTED] – w czasie trwania czynności kontrolnych niezgodność została poprawiona.

48 Dotyczy aktów zgonu osób o nr PESEL: [REDACTED]

49 Dotyczy aktu zgonu osoby o nr PESEL: [REDACTED] – w czasie trwania czynności kontrolnych niezgodność została poprawiona, [REDACTED]

50 Dotyczy aktów zgonu osób o nr PESEL: [REDACTED]

51 Dotyczy aktu zgonu osoby o nr PESEL [REDACTED] – w trwania czynności kontrolnych niezgodność została poprawiona, [REDACTED]

52 Dotyczy aktów zgonu osób o nr PESEL: [REDACTED] – w czasie trwania czynności kontrolnych niezgodność została poprawiona, [REDACTED]

Zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o ewidencji ludności⁵³ organy, o których mowa w art. 10 ust. 1, z urzędu lub na wniosek osoby, której dane dotyczą, dokonują sprawdzenia danych zawartych w rejestrze PESEL, w szczególności w oparciu o posiadane dokumenty i ustalenia stanu faktycznego. W przypadku gdy organ, o którym mowa w art. 10 ust. 1 przedmiotowej ustawy stwierdzi niezgodność danych zawartych w rejestrze PESEL z posiadanymi dokumentami lub ze stanem faktycznym, usuwa tę niezgodność, a jeżeli nie jest właściwy do jej usunięcia, zawiadamia o tym niezwłocznie organ właściwy do rejestracji tych danych na podstawie art. 10 ust. 1 ww. ustawy w celu usunięcia tej niezgodności⁵⁴.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, a w szczególności do:

1. Powiadamiania przez Kierownika USC drugiego małżonka o złożeniu przez jednego z małżonków wniosku o sprostowanie oraz o uzupełnienie aktu małżeństwa, którego akt dotyczy, zgodnie z art. 35 ust. 5 p.a.s.c. i art. 37 ust. 5 p.a.s.c.
2. Wpisywania w protokole zgłoszenia zgonu oraz w sporządzonym na jego podstawie akcie zgonu danych osoby, która zgon faktycznie zgłosiła i złożyła podpis na protokole zgłoszenia zgonu, zgodnie z art. 94 ust. 1 p.a.s.c.

Ponadto wskazuję na konieczność:

- dokumentowania daty wpływu do organu karty urodzenia, wniosków o wydanie zaświadczeń o stanie cywilnym, a także wniosku o zmianę nazwiska;
- prawidłowego dokumentowania doręczenia sprostowania aktu stanu cywilnego oraz transkrypcji aktu stanu cywilnego poprzez zamieszczanie daty, podpisu osoby która otrzymała odpis, oraz określania rodzaju odebranego dokumentu;
- dokumentowania doręczenia uzupełnienia aktu stanu cywilnego poprzez zamieszczanie każdorazowo daty oraz podpisu osoby kwitującej odbiór dokumentu;

⁵³ Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2021 r. poz. 510, ze zm.).

⁵⁴ W dniach 20 i 23 września 2021 r. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego złożył wyjaśnienia dotyczące powstałych niezgodności.

- dokumentowania doręczenia zaświadczenia o stanie cywilnym oraz zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, wyłącznie przez osobę odbierającą dokument;
- dokumentowania faktu pobrania opłaty, o której mowa w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zapłaty opłaty skarbowej za udzielone pełnomocnictwo;
- przyjmowania wniosków o dokonanie transkrypcji aktu urodzenia wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej, a w przypadku braku opłaty wzywania w stosownym trybie tj. art. 261 k.p.a. do jej uzupełnienia;
- przyjmowania opłaty skarbowej za wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym w wysokości zgodnej z zapisem części II ust. 1 pkt 2 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej;
- przyjmowania wniosku w sprawie dotyczącej sprostowania aktu małżeństwa ze wskazaniem prawidłowej podstawy prawnej;
- weryfikacji dokonanych skreśleń i korekt na wnioskach dotyczących sprostowania aktu stanu cywilnego oraz na wnioskach dotyczących zmiany nazwiska tak aby były one dokonane w sposób czytelny wraz z podaniem daty i czytelnego podpisu osoby ich dokonującej;
- wysyłania odpisów aktów zgonu do Ambasady Ukrainy w sposób określony w art. 39 k.p.a.

Wskazuję również na konieczność usunięcia stwierdzonych w czasie kontroli niezgodności danych pomiędzy rejestrem PESEL, a zapisami w wybranych aktach zgonu z lat 1991-2014, w zakresie: nazwiska rodzowego matki, nazwiska rodzowego osoby zmarłej, daty urodzenia, nazwy miejsca urodzenia, drugiego imienia, imienia matki, a także pomiędzy numerem PESEL a datą urodzenia.

Mając uwadze, że:

- z dniem 1 czerwca 2020 r. został zatrudniony Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego,
- w trakcie trwania czynności kontrolnych Kierownik USC w Starych Babicach przesłał decyzje o zmianie nazwiska, do Kierownika USC, który sporządził akt urodzenia,
- w trakcie trwania czynności kontrolnych usunięto niezgodności danych pomiędzy rejestrem PESEL, a zapisami w wybranych aktach zgonu z lat 1991-2014, dotyczące daty zgonu oraz płci, odstępuje się od sformułowania wniosków i zaleceń w powyższych zakresach.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

z up. Wojewody Mazowieckiego

Artur Subda

Dyrektor Wydziału Kontroli